

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2000:22

***Olycka med flygskärm av typ Apco Prima 30
vid Tossön, Järpen, Z län, den 24 april 2000***

Dnr L-035/00

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

2000-06-27

L-035/00

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport RL 2000:22

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 24 april 2000 vid Tossön, Järpen, Z län, med en flygskärm av typ Apco Prima 30.

Enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor överlämnas härmed en rapport över undersökningen.

Olle Lundström

Monica J Wismar

Rapport RL 2000:22

L-035/00

Rapporten färdigställd 2000-06-27

<i>Luftfartyg: typ</i>	Flygskärm , Apco Prima 30, DHV 1 (skolskärm)
<i>Ägare/Innehavare</i>	Skysport AB, Årev. 3, 830 13 Åre
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2000-04-24, ca kl.11.00 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Vid Tossön, Järpen, Z län, (pos N6320 E1327; ca 350 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Utbildning/Backglidning
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys kl. 11.00: vinden svag omkring sydvästlig, sikt mycket god, molnmängd 5-6/8 med bas ca 2 000 fot, temp./daggpunkt +5/+3 °C, QNH 1015 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	-
<i>Personskador</i>	Bruten fot
<i>Skador på luftfartyget</i>	Inga
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Eleven:</i>	
<i>ålder, certifikat</i>	43 år, nybörjare
<i>total flygtid</i>	6 backglidningar (ca 3 minuter)

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 12 maj 2000 om att en olycka med en flygskärm inträffat vid Tossön, Järpen, Z län, den 24 april 2000 ca kl.11.00.

Olyckan har undersökts av SHK som företrätts av Olle Lundström, ordförande, och Monica J Wismar, operativ utredningschef.

SHK har biträtts av Jörgen Hammer som operativ expert och Christer von Hedenberg som medicinsk expert.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Klas-Göran Bask.

Händelseförlopp m.m.

Eleven hade påbörjat den praktiska utbildningen tidigare samma dag som händelsen inträffade. Backglidningen utfördes i en backe med ca 30 meters fallhöjd där starterna kunde ske i rak motvind. Vinden var svag och eleven hade utfört sex backglidningar med gott resultat.

När han skulle utföra den sjunde backglidningen hade vinden avtagit till näst intill vindstill. Han sprang nedför backen och när han tyckte att skärmen fick lyftkraft satte han sig i selen. Skärmen sjönk och hans ena fot kom att hamna under honom och selen när han slog i marken.

Efter islaget smärtade foten. På sjukhuset konstaterade man att han fått en fotledsfraktur.

Han var utrustad med hjälm och kängor.

Utlåtande

Eleven hade i de föregående starterna haft motvind vilket gjorde det betydligt lättare att få bärkraft i skärmen. När vinden avtog krävdes det att han sprang fortare och samtidigt visuellt kontrollerade att skärmen var flygande innan han satte sig. Han hade ingen tidigare erfarenhet av start i

praktiskt taget ingen vind. Denna typ av händelser är vanligt förekommande i början av utbildningen när eleven har mycket att tänka på under startögonblicket och kanske inte hör när instruktören korrigerar. Det bör därför läggas stor vikt vid startproblematiken av denna typ under teoriutbildningen.

Olyckan orsakades av att eleven inte hade tillräcklig lyftkraft i skärmen innan han satte sig i selen.